

การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
The Study of Self-Directed Learning Behavior of Chandrakasem Rajabhat University Students

สุจินดา ประเสริฐ¹
Sujinda Prasert¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา และ 3) แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติชั้นปีที่ 1-4 ใน 4 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตที่ศึกษาในปีการศึกษา จำนวน 912 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือวิจัย เป็นแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .814 การวิเคราะห์ผลการวิจัยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม (t-test) เป็นอิสระจากกัน วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis: CFA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อยู่ในระดับค่อนข้างจริง 2) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นปี และหลักสูตรแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) โมเดลพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ $\chi^2 = 2.179$, $df = 1$, $p = .139$, $GFI = .998$, $CFI = .998$, $SRMR = .016$ และ $RMSEA = .0366$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเรียนรู้ การนำตนเอง พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study self-directed learning behavior 2) to compare the self-directed learning behavior of Chandrakasem Rajabhat University Students in different personal factors and 3) to show the validity and reliability of self-directed learning behavior test. Samples are 912 first-fourth year Chandrakasem Rajabhat University Students of bachelor of Science, Education, Business Administration and Arts studying in 2013 by stratified random sampling. The instrument of research was the likert scale of 6 self-directed learning behavior test with .814 reliability. The statistical analyses of mean, standard deviation, independent t-test, one-way analysis of variance have been performed on the data.

The result of the research are as follows: 1) Chandrakasem Rajabhat University students has fairly true self-directed learning behavior. 2) Chandrakasem Rajabhat University students in different sex have not different self-directed learning behavior at the statistically level of .05. Chandrakasem Rajabhat University students in different year and program have different self-directed learning behavior at the statistically level of .05. 3) The result of confirmatory factor analysis in self-directed learning behavior model consisting of self-management, self-monitoring and self-modifying was found that model was fitted with empirical data. Index level of harmony between models with empirical data has chi-square = 2.179, $df = 1$, $p = .139$, GFI = .998, CFI = .998, SRMR = .016 and RMSEA = .0366

Keywords: Learning Behavior, Self-Direction, Self-Directed Learning Behavior

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในทุกๆ ด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้ประเทศต่างๆ จำเป็นต้องตื่นตัว และเร่งพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อก้าวเข้าสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) การพัฒนาที่ยืด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตจะนำไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ จะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะ “คน” เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดอนาคตของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) ดังนั้น การพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ ต้องมุ่งสร้างคนให้มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การปฏิรูปการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 1 เป้าหมายกระบวนการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2546) มีนิสัยใฝ่เรียนรู้มีความสามารถ คิด วิเคราะห์แก้ปัญหา และมีคุณธรรมนำความรู้โดยมีปัจจัยและเครื่องมือต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ มุ่งหวังให้คนไทยยุคใหม่ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและความรู้พื้นฐานทั้งในการดำรงชีวิตและในการทำงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (สำนักเลขาธิการสภา

การศึกษา, 2552) จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ที่ผ่านมาพบว่า เรื่องที่มีปัญหาต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงและต่อยอดโดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง การคิด วิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง(สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การที่ผู้เรียนขาดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้จำกัด และเรียนแบบท่องจำเพื่อสอบไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในฐานะหน่วยงานของสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านวิชาการเพื่อสามารถนำศักยภาพไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตได้จริง จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการผลิตบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยให้มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และใฝ่รู้ตลอดชีวิต

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษา พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม นำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน และหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาให้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่จะนำไปสู่ลักษณะการใฝ่รู้ตลอดชีพอันเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สามารถแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างดี และสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม ตลอดจนจนกลายเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจำแนกตามหลักสูตร ชั้นปี เพศ
3. เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษมที่ศึกษาในปีการศึกษา 2556 จำนวนประมาณ 12,745 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษมที่ศึกษาอยู่ใน 4 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตที่ศึกษาในปีการศึกษา 2556 จากประชากรจำนวน 12,745 คน เมื่อเปิดตารางการสุ่มของ ยามาเน่ (สุวิมล ติรกานันท์, 2551, อ้างอิงใน Yamane, 1960) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 390 คน เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความแกร่ง (robustness) และมีขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) การใช้กลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 912 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบ ชั้นภูมิ

2 ชั้นตอน ชั้นภูมิแรกเป็นหลักสูตรที่ศึกษาและชั้นภูมิที่สองเป็นชั้นปี

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ เพศ หลักสูตร และชั้นปี
2. ตัวแปรตาม คือ

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง การกระทำและการแสดงออกของนักศึกษาในการเรียนรู้ โดยดำเนินการและกำกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างอิสระเป็นตัวของตัวเอง ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง (Costa & Kallic, 2004) มีลักษณะ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การจัดการตนเอง (self-managing) หมายถึง บุคคลกระทำและแสดงออกในการจัดการตนเองในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการแสดงออกในการคิดแผนงาน เป้าหมาย และผลลัพธ์อย่างรอบครอบ ก่อนลงมือทำ การคิดสิ่งใหม่ๆ ผ่านมุมมองที่หลากหลาย การถามคำถามในสิ่งที่ตนเองรู้และไม่รู้ การนำความรู้หรือประสบการณ์ของตนเองขึ้นมาใช้เป็นแหล่งข้อมูล การเก็บข้อมูลที่ได้เรียนรู้ด้วยการรับรู้ และสัมผัสสิ่งต่างๆ การคิดแก้ไขปัญหาบนความแตกต่าง และการทำงานที่ทำด้วยแรงจูงใจภายใน

2. การตรวจสอบตนเอง (self-monitoring) หมายถึง บุคคลกระทำและแสดงออกในการรู้คิดและกระตุ้นเตือนตนเองในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการวางแผนกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาของตนเอง การรู้วิธีการประเมินผลความสำเร็จของแผนการปฏิบัติงานการอดทนทำงานจนกว่างานจะสำเร็จ การมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาต่อไปแม้อยู่ในสถานการณ์ที่สงสัย การตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน การตรวจสอบว่าผลงานได้ตามเกณฑ์

มาตรฐานที่กำหนด และการฟังสิ่งที่ผู้อื่นพูดด้วยความเข้าใจ การทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นพูดด้วยความเข้าใจ

3. การเปลี่ยนแปลงตนเอง (self-modifying) หมายถึง บุคคลกระทำและแสดงออกในการปรับปรุงตนเองในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการแสดงออกในการสื่อสารทุกทักษะอย่างถูกต้อง การใช้ภาษาที่ถูกต้องและชัดเจน การรู้สึกสนุกในสิ่งที่ทำการรู้สึกสนุกในการคิดค้นสิ่งต่างๆ การมองสิ่งต่างๆ ในทางบวก การปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และการยึดถือว่าปัญหา ความเครียด และความขัดแย้งเป็นโอกาสที่คุณค่าต่อการเรียนรู้

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมที่มีหลักสูตร เพศ ชั้นปี แตกต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน

2. โมเดลพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดพฤติกรรมศาสตร์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวคิดของคอสต้าและกาลลิค (Costa & Kallick, 2004) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง ที่เป็นแบบวัดมาตราประเมินค่า 6 ระดับ คือ “จริงที่สุด” “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ค่อนข้างไม่จริง” “ไม่จริง” และ “ไม่จริงเลย” โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ

สาขาพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญสาขาสังคมวิทยาและพัฒนาชุมชน จำนวน 1 ท่าน และได้คำนวณค่าความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยตัดข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ออก จำนวน 6 ข้อ จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 54 ข้อ และนำแบบวัดที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างภาคปกติปี 1-4 สาขานิติศาสตร์ จำนวน 50 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย โดยได้ทำการตัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า .2 ไปจำนวน 3 ข้อ แบบวัดจึงเหลือข้อคำถามจำนวน 45 ข้อ ค่า Item-total correlation อยู่ระหว่าง .352 ถึง .711 ค่าความเชื่อมั่นโดยหาลัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .814

การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีดังนี้

1. การติดต่อขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้สอนในแต่ละหลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่ได้สุ่มไว้ เพื่อขอแจกแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้กับนักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลได้แก่ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

2. การตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบวัด ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบวัดของนักศึกษา กรณีที่พบแบบวัดมีความไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะขอให้นักศึกษาตอบแบบวัดให้ได้ความครบถ้วนสมบูรณ์ และผู้วิจัยจะคัดแบบวัดที่ไม่สมบูรณ์ออก หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำแบบวัดที่มีข้อมูลรายละเอียดครบถ้วนไปลงรหัสในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ลักษณะและข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างพื้นฐาน โดยใช้สถิติพรรณนา (description statistics) ด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจำแนกตาม เพศ โดยใช้ การวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม (t-test) ที่เป็นอิสระจากกัน

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจำแนกตามหลักสูตร ชั้นปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

4. การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงของ แบบวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis: CFA)

ผลการวิจัย

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาเพศ หญิง ร้อยละ 60.3 เป็นเพศชาย ร้อยละ 39.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 28.4 รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 25.2 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 24.7 และเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 21.7 นักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 29.5 รองลงมาเป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร บัณฑิต ร้อยละ 26.0 เป็นนักศึกษาหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต ร้อยละ 22.6 และเป็นนักศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต ร้อยละ 21.9

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรม การเรียนรู้

ด้วยการนำตนเอง

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการ นำตนเอง อยู่ในระดับค่อนข้างจริงมาก ซึ่งแต่ ละองค์ประกอบย่อย ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการจัดการตนเอง มี พฤติกรรมอยู่ในระดับค่อนข้างจริงมาก โดย การเปลี่ยนแปลงตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด การตรวจสอบตนเอง มีค่าเฉลี่ยรองลงมา และ การจัดการตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบ สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ แตกต่างกันมีพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่ม ตัวอย่างที่มีชั้นปี และหลักสูตรแตกต่างกัน มี พฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการ นำตนเองมากกว่าชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 และนักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตมีพฤติกรรม การเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองมากกว่านักศึกษาศาสตรบัณฑิต

สมมติฐานที่ 2 โมเดลพฤติกรรม การเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถรวมตัวเป็นองค์ประกอบเดียว คือ พฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สามารถแสดงหลักฐาน

ความเที่ยงตรงเชิงองค์ประกอบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานสูงกว่า .400 ทุกค่า และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีค่าเท่ากับ โดยพบว่า ค่าสถิติไคสแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 2.179$, $df=1$, $p = .139$) ดัชนี GFI = .998 สูงกว่า .90 ค่า CFI = .998 สูงกว่า .90 ค่า SRMR = .016 น้อยกว่า .05 และค่า RMSEA = .036 น้อยกว่า .05 ค่า R2 แสดงความเชื่อมั่น โดยการจัดการตนเองมีค่า R2 เท่ากับ .33 การตรวจสอบตนเอง มีค่า R2 เท่ากับ .69 และการเปลี่ยนแปลงตนเอง มีค่า R2 เท่ากับ .49 จากข้อมูล พบว่า ดัชนีมีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแสดงว่าโมเดลองค์ประกอบตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 45 ข้อ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเองและการเปลี่ยนแปลงตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร สุทองหล่อ (2542) พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่ต่างกัน และเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (social cognitive theory) เชื่อว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นผลจากการเรียนรู้ทางปัญญา (cognition skills) เกิดจากการกำกับตนเอง (self-regulation) เป็นแรงจูงใจ

รวมถึงการมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ และการสนับสนุนสังคมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (นิตดา อังสุวิทย์, 2550, อ้างถึงในผอบ พวงน้อย และคณะ, 2546.) ทฤษฎีแรงจูงใจ (motivation theory) มองว่าการสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียนจะเป็นการเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพราะผู้เรียนที่มีแรงจูงใจภายในจะเรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความสนใจ ดังนั้น การเรียนรู้ทางปัญญา การกำกับตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และการสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียนจะเอื้อและสร้างให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้เรียนที่มีเพศที่แตกต่างกันหากได้รับส่งเสริมปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองดังกล่าวก็สามารถมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นปีและหลักสูตรแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณช ปัญญาวัตร (2548) และเรวดี ทรงเที่ยง และอนุ เจริญวงศ์ระยับ (2549) ตามแนวคิดมนุษยนิยมมองธรรมชาติของมนุษย์กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ว่า ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นแหล่งความรู้สำหรับการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาและกระบวนการทางธรรมชาติ เป็นพัฒนาการจากวัยเด็กที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นไปสู่การพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นอิสระ ไม่พึ่งพา เพิ่มความเป็นตัวของตัวเอง และชี้แนะตนเองได้มากขึ้น (จิระวัฒน์ ยุวอมรพิทักษ์, 2544, อ้างถึงใน Knowles, 1975) กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีประสบการณ์มากจะมีแหล่งความรู้ สำหรับการเรียนรู้ได้มาก ผู้เรียนที่เรียนในชั้นปีที่สูงขึ้นจะมี

ประสบการณ์ในการเรียนและแหล่งเรียนรู้เพื่อ
การเรียนรู้มากกว่าผู้เรียนที่เรียนในปีแรกๆ จึงอาจกล่าว
ได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการ
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน

ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม
(social cognitive theory) เชื่อว่า การเรียนรู้ด้วย
การนำตนเอง เป็นผลจากการมีสภาพแวดล้อมที่
เหมาะสมกับการเรียนรู้ และการสนับสนุนทางสังคม
ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (นิตดา อังสุวิทย์,
2550, อ้างถึงในผอบ พวงน้อย และคณะ,
2546) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และ
การสนับสนุนทางสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วย
การนำตนเองของผู้เรียนแต่ละหลักสูตรมี
ความแตกต่างกัน มีวิธีการเรียน เนื้อหาการเรียนธรรมชาติ
ของหลักสูตรแตกต่างกัน อาจทำให้ผู้เรียนที่เรียน
ในหลักสูตรที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้
ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน หลักสูตรถือได้ว่าเป็น
กรอบแนวทางในการจัดการเรียนการสอน
ในการหล่อหลอมบุคลิกของผู้เรียนในแต่ละหลักสูตร
ให้มีเอกลักษณ์ที่พึงประสงค์ ดังนั้นผู้เรียนที่อยู่ใน
สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของหลักสูตรที่มี
การหล่อหลอมก็แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้
ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า
กลุ่มตัวอย่างที่มีหลักสูตรแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการ
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 โมเดลพฤติกรรมการเรียนรู้
ด้วยการนำตนเองประกอบด้วย 3 องค์ประกอบมี
ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลพฤติกรรมการ
เรียนรู้ด้วยการนำตนเองประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ
ได้แก่ การจัดการตนเอง การตรวจสอบตนเองและ
การเปลี่ยนแปลงตนเอง มีความกลมกลืนกับข้อมูล
เชิงประจักษ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักร่วมองค์ประกอบ

ในรูปคะแนนมาตรฐานสูงกว่า .400 ทุกค่า และอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์
ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบ
เชิงยืนยันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าเท่ากับ โดย
พบว่า ค่าสถิติไคสแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
(chi-square = 2.179, df = 1, p = .139) ดัชนี GFI
= .998 สูงกว่า .90 ค่า CFI = .998 สูงกว่า .90 ค่า
SRMR = .016 น้อยกว่า .05 และค่า RMSEA = .036
น้อยกว่า .05 เป็นไปตามแนวคิดของคอสต้าและ
กาลลิก (Costa & Kallick, 2004) ได้อธิบายบุคคลที่
เรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่าเป็นบุคคลที่สนุกใน
การเผชิญและค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา เป็นบุคคลที่รู้
วิธีการเผชิญกับปัญหาด้วยความมั่นใจและมีกลยุทธ์
เป็นบุคคลติดตามความชัดเจนของเป้าหมาย เป็น
บุคคลที่ตระหนักถึงพฤติกรรมของตนเอง ผลการกระทำของ
ตนเองที่มีต่อคนอื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นบุคคลที่ดึง
ความรู้และประสบการณ์ในอดีตไปใช้ในการกระทำ
ของตนเอง ที่ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ การจัด
การตนเอง การตรวจสอบตนเองและการเปลี่ยนแปลง
ตนเอง และยังสอดคล้องกับงานของเรวดี ทรงเที่ยง
และอนุ เจริญวงศ์ระยับ (2549) ที่ตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ
เชิงยืนยัน พบว่า การจัดการตนเอง การตรวจสอบ
ตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถรวมเป็น
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. การนำแบบวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วย
การนำตนเองที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง
โครงสร้าง และค่าความเชื่อมั่นแล้ว นำไปใช้เป็น
เครื่องมือในการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำ
ตนเองกับกลุ่มนักศึกษา เพื่อตรวจสอบว่านักศึกษามี

ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในระดับใด

2. ผลจากการนำแบบการวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปใช้วัดกับกลุ่มนักศึกษาจะนำไปสู่ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับนักศึกษาได้ว่า จะพัฒนา นักศึกษากลุ่มใด คนใด และจะพัฒนาพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในภาพรวมทั้ง 3 องค์ประกอบ หรือจะเลือกพัฒนาเพียงองค์ประกอบใดของ มากน้อย อย่างไร

3. ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นปี แตกต่างกันมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แตกต่างกัน โดยผู้เรียนชั้นปีที่ 3 และ 4 จะมี พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากกว่าชั้นปีที่ 1 และ 2 การพัฒนาพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ให้มีทักษะและ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเป็น ประโยชน์สำหรับผู้เรียนชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่เป็น

นักศึกษาใหม่ให้สามารถปรับตัวกับการเรียน การสอนได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการตรวจสอบความ เทียบตรงเชิงโครงสร้างของพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามแนวคิดของคอสต้าและกาลลิก (Costa & Kallick, 2004) เพียงในกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักศึกษา ควรจะมีการตรวจสอบความ เทียบตรงเชิง โครงสร้างของพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเองในกลุ่มอื่นๆ เช่น นักเรียนประถมศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษา คนทำงานตามสาขาอาชีพต่างๆ เป็นต้น เพื่อได้แบบวัดที่เหมาะสมกับคนกลุ่มต่างๆ

2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการตรวจสอบความ เทียบตรงเชิงโครงสร้างของพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามแนวคิดของคอสต้าและกาลลิก (Costa & Kallick, 2004) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยันเท่านั้น ควรมีการนำแบบวัดพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปตรวจสอบเปรียบเทียบกับแบบวัดการเรียนรู้ด้วยตนเองอื่นๆ เพื่อหา ความเที่ยงตรงเชิงสัมพันธ์ด้วย

เอกสารอ้างอิง

จิระวัฒน์ ยุวมรพิทักษ์. (2544). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*

เรวดี ทรงเที่ยง และ อนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2550). *การศึกษาพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

วรนุช ปัญจะวัตร (2548). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*

นัตตา อังสุไวย. (2550). *การพัฒนาแบบการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

- สุนทร สุทองหล่อ. (2542). *คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต*. (ปริญา
นิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ตีรกานนท์. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*.
กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการ
สภาการศึกษา.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.(2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552– 2561)*.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Costa, L.A., & Kallick, B. (2004). *Assessment Strategies for Self-Directed Learning*. Thousand Oaks,
California : Corwin press/Sage Publications.